

Goigs a Sant Pere

Abrera

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Passeig de l'església, 9 - 08630 Abrera.
Emplaçament A l'Arxiu Parroquial

Coordenades:

Latitud: 41.51779
Longitud: 1.90183
UTM Est (X): 408368
UTM Nord (Y): 4596821

Classificació

Número de fitxa 08001 - 92
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Accés Restringit
Ús actual: Religios
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Sant Pere d'Abrera](#)

[Can Garrigosa](#)

[Festa Major de Sant Pere](#)

Autoria de la fitxa -ArqueoCat SL- Natàlia Salazar
Data de registre de la fitxa: dv., 23/03/2007 - 01:00

Descripció

El dia de Sant Pere, cada 29 de juny, és festa major a Abrera. Entre els múltiples actes convocats per celebrar i donar gràcies al patró, destaca la santa missa que s'oficia a l'Església parroquial de Sant Pere d'Abrera. Al final de la cerimònia es canten els Goigs a Sant Pere. La lletra, segons l'actual rector de la parròquia, va ser composta pel Rvnd. P. Hilari d'Arenys de Mar i la música pel Rvnd. P. Dom Angel Mª Rodamilans a la primera meitat del segle XX.

Observacions:

La paraula goigs també designa l'imprès en què aquestes poesies s'imprimeixen. Els goigs són impresos senzills, en fulls solts (de 30 per 20 cm, aproximadament) i amb una composició tipogràfica mantinguda amb poques variants fins avui en dia: una orla formada amb elements tipogràfics o bé dibuixada emmarca el títol, el text, la imatge de l'advocació i la música, que no apareix impresa fins al segle XVIII.

Els motius ornamentals característics dels goigs són la imatge a la qual són destinats, i l'orla que emmarca el text. El boix o xilografia ha estat la manera tradicional com s'ha reproduït la imatge. Quan la tècnica ho ha permès, també s'ha usat la calcografia, la fotografia, el dibuix, etc. Entre els artistes contemporanis que han excel·lit a donar imatges als goigs podem esmentar Enric C. Ricart, Josep Obiols, Antoni Gelabert, Antoni Ollé Pinell, Josep M. Subirachs.

Història

Els goigs són composicions poètiques, de caire popular, que es canten a la Mare de Déu, a Crist o als sants. Es canten col·lectivament, en el marc d'un acte religiós de cert relleu, com una missa de festa major, un aplec, una processó. La seva finalitat és donar gràcies pels béns rebuts, o bé com a pregària per demanar la salut física o espiritual de la comunitat. N'existeixen, sembla, des del segle XVI, però els més antics que es conserven són del XVII. La primera vegada que es troba documentada la paraula goigs és a la Crònica de Ramon Muntaner (1325-1328), on consta que ja se'n cantaven; i el primer text conegut de goigs són els Goigs de Nostra Dona, conservats al manuscrit del Llibre vermell de Montserrat (de final del segle XIV). Els gremis i confraries, especialment la del Roser, popularitzen els goigs dels seus patrons respectius. No hi ha capella, parròquia o ermita que no disposi, o hagi disposat fins a temps recents, de goigs impresos propis, cantats el dia de la festa major. Aquesta florida de fulls de goigs ha donat peu, ja des de la Renaixença, al seu col·leccionisme i al seu estudi. Algunes biblioteques posseeixen àmplies col·leccions de goigs, com la Biblioteca de Catalunya, la Biblioteca Pública Episcopal del Seminari de Barcelona, la Biblioteca de l'Abadia de Montserrat i l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.

També hi ha associacions de col·leccionistes, que fomenten el coneixement dels goigs i la seva popularització. Destaca els Amics dels Goigs, fundada el 1922 per Mn. Francesc de P. Baldelló, que publica un butlletí trimestral i compta amb una important col·lecció de goigs impresos. En la seva forma més habitual, els goigs es presenten en versos heptasíl·labs. La primera i última estrofa tenen quatre versos i inclouen la tornada (els dos últims versos), que es van repetint al final de cada estrofa. La resta d'estrofes (al voltant de sis o vuit) solen tenir sis versos. Aquesta forma poètica dels goigs prové de les cançons de dansa de la poètica trobadoresca: la dansa i la balada, que a Catalunya era coneguda com a ball rodó. (Al Llibre vermell de Montserrat, del segle XIV, es troba la Balada dels goigs de Nostra Dona en vulgar catalan a ball redon.) La dansa repetia la tornada a la fi de cada estrofa, tal com ho fan encara avui en dia els goigs. Pel que fa al contingut poètic, els goigs primitius commemoraven les set alegries o goigs més importants que tingué la Mare de Déu (l'Anunciació, el Naixement de Crist, l'Adoració dels Reis, la Resurrecció, l'Ascensió, la Vinguda de l'Esperit Sant i l'Assumpció). Aviat va eixamplar-se la temàtica i les advocacions a què es dedicaven: els sants i Crist també són objecte dels goigs. Els goigs dedicats a sants solen descriure'n la vida, el martiri i els seus miracles, i en demanen la protecció per a una localitat, una professió, o contra una malaltia concreta. Entre les advocacions amb més popularitat trobem sant Roc i sant Sebastià,

contra la pesta; santa Llúcia, per la vista, o sant Blai pel mal de coll. Pel que fa a les advocacions patrones de gremis o professions, consta sant Eloi dels ferrers i joiers, sant Isidre dels pagesos, o sant Benet dels bibliotecaris. La gran majoria de goigs ens han arribat de manera anònima, i probablement són obra d'autors populars o poc rellevants. Però també hi ha hagut poetes d'anomenada que han conreat aquest gènere: Francesc Vicent Garcia (el Rector de Vallfogona), Jacint Verdaguer, Joan Maragall, Mn. Pere Ribot, Osvald Cardona, etc.

Una cosa semblant ha passat amb la música: la majoria és d'origen popular, anònima. I molta s'ha perdut, perquè no es feia constar en els fulls impresos. Per això hi ha goigs diversos que es canten amb la mateixa música. Les melodies són senzilles, amb pocs elements, i acostumen a tenir un aire repetitiu però àgil alhora. Tanmateix, també hi ha hagut músics cultes que han creat belles músiques de goigs: Mn. Francesc Baldelló, Joan Llongueras, Mn. Josep Maideu, Lluís Millet, Joan M. Aragonès.

Bibliografia

MASSOT, Josep (1975): "Goig", dins de Gran Enciclopèdia Catalana Vol. 8, Barcelona, pp.155-156.

GOIGS l'Apòstol

P A T R Ó

La seva diada,

a llaor de St. Pere

D'ABRERA

dia 29 de Juny.

Lletra del Rond. P. Hilari d'Arenga de Mar, O. M. Cap.

Música del mestre Rond. P. Dom Angel M.^o Rodomilans, O. S. B.

Tot arreu al pla, a la terra,
hi semu vos un agra;
Treballem la nostra terra
com si fos un tros de mar.

Nostra noble que us envia
us dona un altar d'or,
vos a veu los confessa
com el més gran protecció:
L'heu feta de fàim i guerra,
cureu d'ell sense recar,
Treballem la nostra terra
com si fos un tros de mar.

I gaudiu dels camps d'Aberta
plena de vinyes i carrers,
fènecis i mas que espera,
i de viat la travolada,
la autònoma que us adorna
per poder comò regar:
Treballem la nostra terra
com si fos un tros de mar.

Rapau a casa nostra
nos, per vos, hi de la pau;
per o tota és, cada anyada,
un pla del cel està blau.
De la fe no em cadifera
tot l'infertu qui em vol lliure:
Treballem la nostra terra
com si fos un tros de mar.

Ets que sigui esperansa,
església, nostre fa,
La creu santa i plorosa
que podrem el carrer
Alç: el cor que alça atora,
el salt del campanar:
Treballem la nostra terra
com si fos un tros de mar.

Acosteu-vos endà dia
amb a Déu amb tot fidel,
sigueu via el nostre guia:
pel camí l'Àngel del cel.

que la cara és la desterra
que de en vos acollim:
Treballem la nostra terra
com si fos un tros de mar.
Els la bona d'agonia
embolcu la nostra mort:
que la vostra voluntat
ens travessi fins al port
del cel rodat, que no terra
qui de travessada porta:
Treballem la nostra terra
com si fos un tros de mar.
Fau-nos viure en la homagie
que església l'apostol:
treu l'espera al a la guerra
per al omne i pel exaltat:
Treballem la nostra terra
com si fos un tros de mar.

Vivim sota la montanya
on hi té el nucler:
nostra terra que l'entrem
ce per tots d'amor del:
Fem que sempre s'acenda terra
la piqueta tota ben acur,
Treballem la nostra terra
com si fos un tros de mar.
Per Sant Pere, fetau Aberta,
ja ho citem de no-la envia,
quan of finta la nostra
i al cel no hi ha l'espera:
que l'amor que us adorna
per via creu no dia d'at:
Treballem la nostra terra
com si fos un tros de mar.
Que la creu que al cel s'aferra
nu em envia tota de benar:
Treballem la nostra terra
com si fos un tros de mar.

Tot arreu al pla, a la terra, hi semu vos un agra. Treballem la nostra terra com si fos un tros de mar.

Nos-he posat quic no agra-va un mas a un altar d'or, tot a veu los confessa com el més gran protecció.

min gran protecció: L'heu feta de fàim i guerra, cureu d'ell sense recar: Treballem la nostra terra com si fos un tros de mar.

f. Tu es Petrus.

s. Et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam.

OREMUS

Dona, qui hunc Petre Apostolo tuo, collatis clavibus regni caelestis, hanc auique solvendi pontificatum tradidisti: concede, ut intercessionis eius auxilio, a peccatorum nostrorum meritis liberemur, Per Christum, Dominum nostrum. Amen.

AMB L'APROVACIÓ ECLESIASTICA